

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — h
četrt 6 — 50
mesec 2 — 20

V upravnštvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — h
četrt 5 — h
mesec 1 — 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 58.

V Ljubljani, v ponedeljek 11. marca 1901.

Letnik XXIX.

Vlada in potresno posojilo.

V seji odseka za nesreče po uimah (Nothstands-Ausschuss) dne 8. t. m. je vladni zastopnik, sekcijski načelnik Roža, vladno stališče napram predlogu dr. Šusteršiča, Vencajza in tovarišev označil sledeče:

1. Vlada je proti generalnemu odpisu brezobrestnega posojila.

2. Vlada je pripravljena z vso dobrohotnostjo presojati prošnje, ki se vložijo v smislu zakona z dne 28. marca 1900 za olajšave gledé vračevanja, odnosno za odpis brezobrestnih posojil.

3. Vlada hoče dobrohotno upoštevati tudi prošnje takih prosilcev, ki so že enkrat odbiti bili; naj se torej prošnje — ki so itak koleka proste — znova vložijo.

4. Kar se tiče 3% posojila, naj dežela prosi pri državi za olajšavo. Država jej bode olajšavo dovolila — stvar dežele je potem, isto olajšavo priznati tudi posameznim posojilojemalcem.

5. Do nadalje se ne bode nobeno posojilo eksekucijskim potom izterjalo.

V toliko je vlada doslej vsled predloga dr. Šusteršiča, Vencajza in tovarišev prijenjala.

Razume se, da je vse to nezadostno. Država bode morala v svojih koncesijah mnogo dalje iti, ako hoče zadostno upoštevati bedni položaj po potresu poškodovanih posestnikov.

V prihodnji seji odseka — ki se vrši brzkone konec tega tedna — se bode vršila debata o izjavah vladnega zastopnika.

Shod v „Katoliškem Domu“.

Včeraj dopoldne je bil v „Katoliškem Domu“ mnogoštevilno obiskan javen shod. Velika dvorana z galerijo je bila natlačeno polna, poslušalci so morali priti celo na oder, mnogo jih še v dvorano ni moglo. Predsednikom je bil izvoljen g. Gostinčar, in je dal besedo g. dr. Šusteršiču, ki je vkljub svoji hudi influenci zapustil posteljo, da poroča volivcem o svojem delovanju. Poslanec pete skupine je naglašal iz početka, da o velikih uspehih sedaj pač noben poslanec še ne more govoriti, saj se je ves prvi mesec izgubil samo s tem, da se dožene, ali bo državni zbor kaj delal ali nič. Nato je prešel na posamezna vprašanja.

Vprašanje kluba.

To vprašanje se je sicer že na široko obravnavalo v našem listu, dr. Šusteršič je pa pripomnil sledeče: Mi katoliškonarodni poslanci smo takoj izjavili, da stopimo z vsemi slovenskimi in hrvaškimi poslanci v skupen klub, izvenšči samo kranjske liberalce. Ti so sovražniki naše vere in našega ljudstva, in s takimi mi ne moremo biti složni. Dr. Tavčar je bil v Postojini izjavil, da so liberalci v krščanskem klubu uganjali »hinavščino«. Ko je on prišel na Dunaj, je začel pa uganjati ravno tisto »hinavščino«. Izjavil je, da je kristijan. (Smeh.) No, krsta mu seveda nihče vzeti ne more, a značilno je, da je Malovrh, ko je zvedel, da je Tavčar, podpisal krščanstvo, zaklical: »To je škandal« Tavčar je pa izjavil: »Jaz vse podpišem, kar kdo hoče, ostanem pa tisti, ki sem bil«. Da je res ostal tisti, kar je bil, priča vsaka številka »Slov. Naroda« in »Rodoljuba«. S takimi ljudmi se mi pač ne moremo zložiti v en klub. Jaz ne grem v noben klub, kakor v krščanski klub, in pri tem ostanem, če bi tudi zaradi tega bili mi čisto osamljeni. (Odobranje.)

Ugovarjajo nam sicer različno. Tako je na primer rekel poslanec Spindič: »Vi morate Tavčarju odpustiti. A jaz nato izjavljam, da sem osebno pripravljen odpustiti vsako razžaljenje. Nekaj drugega pa je, osebno odpustiti žalitev, in zopet nekaj drugega je, podpirati nasprotnika v njegovih ljudstvu sovražnih naklepih. Jaz nisem opravičen, ljudstvo na svojo pest zapustiti in podpirati naklepe liberalcev. Ali me je zato izvolilo 38.000 mož, da podpiram Tavčarja? (Glasni klici: Nikdar ne! Nikakor!) Zato smo šli v »Slovanski centum« in ne v »Jugoslovanski klub«.

Naš klub je »Narod« imenoval miš-maš-klub. Presodite sami, kje je večji miš-maš, pri nas ali pri liberalcih! »V Jugoslovanskem klubu« so trije rimsko-katoliški duhovniki skupaj s Tavčarjem, kateri piše, da so vsi duhovniki sleparji. Ali ni to »miš-maš«? V našem klubu smo pa sedaj vsi edini. Veže nas najprej to, da smo vsi Slovani in sami zastopniki mase ljudstva. Tako smo edini v narodnih in gospodarskih vprašanjih. Veže nas pa še posebej krščanska zavest, in vsi smo za reformo v krščansko-socialnem smislu. Svoj program smo izrazili tako, da stojimo na krščansko demokratski podlagi in da se hočemo boriti za pravice tistih, ki so v delavca. V tem smo vsi edini v našem klubu. Kako morejo tu o »miš-mašu« govoriti ljudje, ki pravijo: »Podpišem vse, ostanem pa tisti, ki sem bil«?

Politični položaj.

Čehi so v državnem zboru začeli z obstrukcijo, ne s turbulentno, tudi ne s »tehnično« obstrukcijo, ampak s tem, da so vložili celo vrsto nujnih predlogov. Ti predlogi obsegajo večinoma res važne in koristne zadeve, a zaradi njih zbornica ne more priti do dnevnega reda. Nastala je že nevarnost, da nas vlada pošlje domov, ker je stala pred alternativo: Ali se sklene zakon o vojaških novincih v zbornici, ali po paragrafu 14. Če ga v zbornici ni mogoče skleniti, mora ga vlada brez zbornice uveljaviti. V tem hipu so se začela pogajanja med vlado in med Čehi. Vsepeh je bil ta, da je zbornica prišla do provizorične delavnosti. Nemški liberalni listi pišejo mnogo o tem, kaj neki je vlada obljubila Čehom. Pa njih strah je prazen. Čehi so zadovoljni, da se zakon o žganjarini hitro reši, po katerem dobi Češka okoli tri milijone dohodkov na leto. Mladočeška stranka jib je potrebna. Njeni učitelji, glavna opora te stranke, ji niso več zvesti, ampak jim uhajajo k socializmu in radikalcem, in s temi milijoni jim hočejo zvišati plače, da jih zopet priklenejo na nase, drugače stranka propade.

Za nas je važna vladna predloga o drugi zvezi s Trstom (Bohinj Karavanke Solnograd). Ta teden do petka pride ta predlog pred zbornico v prvem branju, potem se bo izročila železniškemu odseku. Tu je seveda nevarnost, da obleži za dolgo časa. Mi se bomo potrudili, da pospešimo vso zadevo, kar mogoče.

Rekel sem, da je naš državni zbor samo provizorično delaven. Res je to, in moje mnenje je, da je državni zbor neodzdravljivo bolan in ne bo prišel nikdar do definitivne delavnosti v tej obliki, ki jo ima sedaj. Do velike noči bomo še brkljali v njem, mogoče da še nekaj časa po veliki noči. Med tem bodo morda še koga pretepli, potem pa bo prišlo enkrat do katastrofe. Ozdraviti se bo dal državni zbor samo s

tem, da se odpravijo v volilnem redu privilegiji in da se vpelje splošno in enako ljudsko zastopstvo. (Živahno odobranje.)

Potresno posojilo.

Za nas najvažnejša zadeva je sedaj potresno posojilo, katerega je dala država brezobrestno okoli 3 milijone raznim posestnikom in obrtnikom s tem pogojem, da se v petnajstih letih, počenši s 1. januarjem 1901, izplača nazaj. Naš položaj je pa tak, da danes skoro nihče ne more plačati tega posojila, ako se ne zadolži. Zato smo smatrali kot svojo prvo dolžnost, da uložimo predlog, po katerem naj vlada brezobrestno posojilo odpiše. Ta predlog smo smatrali kot svojo dolžnost, in gotovo so zanj hvaležni vsi prizadeti posestniki. A pri tem nismo računali s »Slov. Narodom« in s poslancem tretje kurije ljubljanskega mesta. Udarili so kar s kolom po nas. Kaj takega, kar je dr. Tavčar počel s »Slov. Narodom«, se ne zgodi nikjer več na svetu.

Dr. Tavčar in potresno posojilo.

V državnem zboru so različne stranke, ki se bore med sabo s hudim orožjem, a kaj tako neumnega, kakor dr. Tavčar v tem slučaju, ne naredi nikdar nobena stranka. Taka »specijala« kot on niti liberalci ne spoznajo nikjer več ne dobi. Tem ljudem se je kar čuditi.

Takoj so padli liberalci po nas, češ, da smo uložili predlog »zaradi reklame«. Mi mislimo, da je vsako dobro dejanje poslancev za volivce reklama zanje. Od nas zahtevajo volivci dejanj, in naša dolžnost je, da delamo; če je delo reklama, potem je dolžnost poslanca, da dela zase »reklamo«.

»Posegel sem v delokrog dr. Tavčarjev« očitajo mi liberalci. Jaz pa zastopam celo deželo, in ker je bilo tudi izven Ljubljane poškodovanih mnogo posestnikov, katerih dr. Tavčar ne zastopa, zato sem s poslancem Vencajzem moral staviti ta predlog. Kako bi pa naj bil naredil, da ne posežem v »Tavčarjev delokrog«? Ali naj bi bil predlagal tako: Potrebno posojilo naj se odpiše vsem, izvenšči volilce dr. Tavčarjeve?

(Glasen smeh. Dobro!) Potem bi bili šele vpili: Glejte klerikalce, vse hočejo sami požreti, in nikomur nič ne privoščijo! (Bravo!)

S to gonjo, katero so začeli liberalci, se je pa ves predlog jako hudo kompromitiral, in vlada je iz ravnanja naših liberalcev dobila razlog, da nasprotuje odpisu posojila. Vlada stoji namreč vedno na fiskalčnem stališču: ona rajša kaj vzame, kakor pa da. Posebno sedaj je finančni minister v takem položaju, da mora porabiti vsako priliko, kjer se da kaj prihraniti, in zato ima meščno trdno zaprto. Prej je imel državni račun vedno prebitke po 10 do 30 milijonov, ki so šli kot takozvani »Cassenbestände« v blagajno in jih je vlada lahko porabila za državne potrebe. Sedaj pa že štiri leta državni zbor ni sprejel proračuna, vlada ni dobila dovoljenja, da si vzame ta denar, porabila je vse prejšnje prebitke in — blagajna je prazna.

Zato so bili veseli, ko je začel trobiti Tavčar, da je Šusteršič-Vencajzov predlog, naj se odpiše brezobrestno posojilo, s am »reklama«. Dobili so iz ravnanja ljubljanskega poslanca razlog, da Ljubljani ne odpišejo dolga!

Tavčar je razljučen zaradi tega, ker tega predloga ni stavil on, in zato mu na-

sprotuje. A kdo mu je pa branil, da ni on stavil predloga? Ali morem jaz kaj zato, če dr. Tavčarju kaj pametnega na misel ne pride? (Veselost.) Če ga ni prej o pravem času pamet srečala, moral bi pa gledati vsaj sedaj, da ne kompromitira svojih volivcev. (Tako je!)

V »Mestnem domu« je rekel dr. Tavčar, da bi bil on tudi podpisal predlog, če bi ga bil dobil v roke. A predlog je bil stavljen od našega kluba, ki je ločen od liberalcev, in Tavčar bi bil lahko s svojim klubom stavil ravno tak predlog, če bi bil hotel. Da mi z njim skupaj ne moremo hoditi, pa nismo krivi mi, ampak on, ki nas žali in slika kot goljufe. Da ni tudi poslanec ljubljanskega mesta podpisal predloga, je krivo ono meščanstvo, ki je takega moža poslalo na Dunaj! (Res je!)

Tavčar pravi tudi, da bi predlog moral biti ves drugačen. A kak bi moral biti, o tem molči, ker sam nič pametnejega ne ve. Če pa ve za boljši predlog, nego je ta, da se brezobrestno posojilo odpiše, naj ga pa vendar stavi v državnem zboru! Kdo mu pa brani? Hvaležni bomo, če kaj boljšega predlaga!

Včeraj je pa prinesel »Narod« infamno besedilo, ki ga je dr. Tavčar včeraj v državnem zboru izgovoril.

»Dunaj, 9. marca. Včeraj je imel odsek za podpore v sili, takimenovani »Nothstandsausschuss« sejo, v kateri se je izkazalo, kako prenapljen in nepremišljen je bil Šusteršič-Vencajzov predlog glede ljubljanskega potresnega posojila. Odsek prvotno sploh ni hotel ničesar drugega storiti, kakor Šusteršič-Vencajzov predlog — s priporočilom odstopiti vladi! Menda je to vzrok, da je Šusteršič v včerajšnji seji nakrat izjavil, da je predlog brez njegove vednosti (!) bil odkazan temu odseku, dočim spada prav za prav v budgetni odsek. Šusteršič je to še le včeraj spoznal, med tem ko ga je »Slov. Narod« že pred več tedni na to opozoril. Posledica tega je, da bo odsek še le v prihodnji seji razpravljal in sklepal, ali spada predlog sploh v »Nothstandsausschuss« ali naj se odstopi proračunskemu odseku. Vladni zastopnik se je včeraj glede Šusteršičevega predloga jako nepovoljno izrazil. Za predlog sta govorila dr. Šusteršič in dr. Tavčar. Referent Steiner se sploh ni izrazil glede predloga, vendar se je kazalo, da mu ni prijazna, ker je nepremišljen. Naposled je referent zahteval, naj se izvoli drug poročevalec, češ, da on ne pozna razmer. Tudi o tem se bo sklepalo v prihodnji seji. Vsa razprava je naredila utis, da jo je Šusteršič s svojim predlogom zavozil.«

To poročilo brez dvoma izvira od Tavčarja samega. V njem je polno neresnic.

Ali je bil predlog res prenapljen, ko je že zadnji čas zanj? Brzjavka pravi, da je Šusteršič šele sedaj spoznal, da spada predlog v proračunski odsek in ne v odsek za nesreče po uimah. Res pa je, da naš predlog izrecno pravi, da se naj izroči proračunskemu odseku in v 14 dneh predloži zbornici. Poročevalec Steiner sam se je skliceval na besedilo predloga in predlagal, naj se izroči proračunskemu odseku, in vpraševal, ali je kompetenten odsek za nesreče po uimah sklepati o njem. Jaz sem nato sam izjavil, da smo namenili predlog proračunskemu odseku in je zoper našo voljo prišel v ta odsek. Zgodilo se je pa to takole:

Zbornica je bila takoj iz početka soglasno sklenila, da se vsi predlogi o sko-

dah, prizadetih po uimah, if-oče temu odseku. Zakaj takrat Tavčar ni protestiral? Zakaj takrat ni zahteval, da se naredi izjema za potresno posojilo? Takrat je molčal, potem pa spisal celo vrsto člankov v »Narod«, da je zmota. Kaj pa je sedaj storiti? Ko je enkrat predlog v enem odseku, ne kaže ga devati v drugega, ki se z njim še ni nič pečal, ker bi se vsa stvar le brez potrebe zavlekla.

»Za predlog sta govorila Šusteršič in Tavčar«, pravi »Narod«. Prej nisem hotel govoriti o tem, in tudi zdaj ne povem še, kako je zastopal dr. Tavčar interese svojih volivcev, ker nečem stvari škodovati, in tudi na to provokacijo nečem še razpravljati o tem. Le to konstatujem, da je vsled dr. Tavčarjevega nastopa bil vladni zastopnik, ki se je izjavil proti odpisu posojila, ki smo ga mi predlagali, v tem položaju, da se je skliceval na besede zastopnika tretje kurije ljubljanskega mesta. (Oho! Čujte! Takega poslanca ima Ljubljana!) Pride čas, ko vam bom natančno poročal, da spoznate dr. Tavčarjevo zastopstvo. Za sedaj zadostuj to!

Liberalni lim.

Enkrat sem se tudi jaz vsedel na liberalni lim. To je bilo takrat, ko sem šel na shod v »Mestni dom«. (Veselost.) Ker sem kot poslanec pete skupine tudi zastopnik ljubljanskih hišnih posestnikov, sem šel tudi na ta shod, a tu so me inzultirali in sicer liberalni kričadi, ki niti hišni posestniki niso. Med drugimi mi je zaklical tudi bivši ljubljanski poslanec Kušar, da sem jaz »Poslanec analfabetov«. Kako se predrzne ta mož tako razžaliti slovensko ljudstvo?

No, med mojimi 38.000 volivci jih je malo, ki bi duševno stali pod Kušarjem. Kušar ni analfabet, ker brati in pisati zna, a po pravici se ga je kot poslanca prijel ime »Slovenski Moltke«, ker o Moltkeju se pripoveduje, da je vedno molčal. (Veselost.)

Potem je veliki politik dr. Hudnik razlagal, da se mora predložiti predlog, da se tretjinsko večino za predlog. No, g. dr. Hudnik, potolažite se! Ne le dvetretjinsko večino je dobil naš predlog, ampak bila je soglasno sprejeta nujnost. G. dr. Hudnik naj govori o tem, kar razume, v politiki naj pa posnema »slovenskega Moltkeja«! (Dobro! Veselost.)

Delo v zbornici.

Nato je dr. Šusteršič kratko povedal, kaj je govoril v zbornici. Oglasil se je k besedi trikrat. Prvič je govoril v adresni debati, kjer je označil stališče »slovenskega centra«, zahteval, da drž. zbor dela, povedal, kako čudno šari birokracija po naših deželah, govoril za odpravo § 14 in za socialne reforme ter priporočal razširjenje volivne pravice na mase ljudstva.

Drugič je govoril v tajni seji v debati o znani katoliško cerkev grdeči interpelaciji. Neki Grassmann je slabo preložil neke citate iz del sv. Alfonza z namenom, da ga obrekuje. Dokazalo se mu je, da še latinsko ne zna dobro. Iz te brošure je tudi Tavčarjev »Narod« zajemal napade na »ligurijanstvo«. Vsi dostojni ljudje v zbornici, tudi baron Schwegel, so bili proti temu, da se ta interpelacija prečita v javni seji, in podpredsednik jugoslovanskega kluba dr. Ploj je še navdušeno govoril proti nji. Zdaj je bil Tavčar v zadregi. Moral je glasovati proti interpelaciji in s tem javno obsoditi samega sebe. (To je miš-maš! Prav mu je!)

Tretjič je govoril za predlog, da se naj nujno reši zakonski načrt, da se ustanove splošne kmetijske zadrage, ki so neobhodno potrebne za rešitev našega poljedelca.

Na delavski stan so se ozirali naši poslanci pri raznih predlogah, ki so splošne važnosti in bodo še zlasti v korist delavcem. Sem spada zavarovanje za starost. Izročili so predlog za osemurni delavnik v rudokopih, ki pa ni dobil potrebne večine. Zato predloži vlada predlog o deveturnem delavniku; pri tej priliki se bodo naši poslanci potegnili za osemurni delavnik. Potem so pred-

lagali, da se odpravijo mitnice na državnih cestah, da se vlada ustavi kartelom kapitalistov in prepove blanko-terminsko kupčijo z žitom. Glede prenosa delavskih hiš je govoril dr. Šusteršič s finančnim ministrom ter je obljubil, da se bodo tu privolile olajšave. Sploh pa pride v zbornici na vrsto kmalu zidarski predlog o delavskih stanovanjih, in pri tej priliki se bo dal morda ta prenos čisto odpraviti.

Svoj zanimivi in poučni govor je dr. Šusteršič sklenil z izjavo, da se nikomur ne ponuja za poslanca, ker je poslanstvo veliko, odgovornosti polno breme, da pa bo delal, dokler uživa zaupanje volivcev. (Živio dr. Šusteršič.)

Zaupnica.

Na to je gospod Kregar v imenu okrajne bolniške blagajne protestiral proti napadom na osebo dr. Šusteršiča in predlagal sledečo resolucijo:

»Današnji shod katoliško-narodnih in krščansko socialnih volivcev izreka popolno zaupanje svojemu poslancu in zahvalo za njegovo delavnost v korist volivcev in odločno zavrača nesramne napade »Slov. Naroda«, »Rodoljuba«, »Edinosti« in »Domovine« na osebo dr. Šusteršiča. Shod z zadovoljenjem pozdravlja, da so se katoliško-narodni poslanci ločili od liberalcev, ter pričakuje, da se z ljudmi Tavčarjeve baže nikdar ne združijo.«

Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Zakaj sovražijo dr. Šusteršiča?

Slednjič se je oglasil k besedi dr. Krek: Liberalci sovražijo dr. Šusteršiča edino le zato, ker je katoliški mož in drži z duhovniki. Če bi on hotel iti proti nam, bi ga takoj slavili kot prvega, najnadarnejšega in najvplivnejšega slovenskega politika. Čisto napačno je, da se razpor naših poslancev očitno osebno dr. Šusteršiča. Njegova oseba tu ne odločuje. Razpor bi bil tudi, če dr. Šusteršič ne bi bil poslanec. Mi ne gremo za dr. Šusteršičem zaradi njegove osebe, ampak zato, ker vidimo, da dela prav. Mi se ne damo nikomur slepo voditi, in če bi dr. Šusteršič kedaj kaj napačnega storil, bi morali takoj protestirati proti njemu. Moram izjaviti, da je dr. Šusteršič s svojim nastopom še celo ublažil nasprotstva, ker če bi bil jaz poslanec, nastopal bi zlasti v gospodarskih vprašanjih še ostreje. To, kar dela, je dolžan storiti. Na liberalce se pa ni treba ozirati, ker ljudje, ki so tako nizko padli, da se jim ne gnusi »Slov. Narod«, niso zmožni, predpisovati nam politike. Dan na dan imenujejo nas duhovnike sleparje in ničvredne ljudi, in če bi bilo vse res, kar o nam pišejo, morali bi vsakemu duhovniku v obraz pljuvati, če ga srečajo na cesti. A tega ne store, ker so nedosledni in sami vedo, da lažejo. Na take ljudi se sploh ne sme jemati noben ozir več.

Impozantni shod se je zaključil z glasnimi živio klici na dr. Šusteršiča in kršč. socializem.

Državni zbor.

Dunaj, 10. sušca.

Vreme se jasni.

Skoraj potekó štiri leta, odkar »štrajka« avstrijski parlament. Od 27. sušca 1897. do 17. okt. 1899 so Nemci z divjo obstrukcijo ubijali parlament in njegovo ustavno osnovo. Nepozabni so prežalostni spomini na parlamentarno revolucijo, ki je sekala krvave rane drž. telesu, brezozirno z nogami teptala ljudske potrebe in koristi ter pred vsem omikanim svetom vzbujala pomilovanje, posameh in škodoželjnost. Prijatelji stare habsburške države so jo pomilovali, javni in tajni sovražniki so Avstrijo zasmehovali in jej napovedovali propad. Kakor ladja brez jadra in krmila na širokem, razljučenem morju, tako je bila Avstrija igrača političnih besnih viharjev. Schönerer in tovariši so že sanjali o nemški državi, ki sega do Adrije ter na grobovih avstrijskih Slovanov gradi nemške trdnjave in protestanske shodnice. Mažari so kovali svoje načrte za bodočnost ter računali na dedščino. Toda Avstrija ne umira, ne razpada, ona se le preraja in prenavlja iz starih tesnih doktrinarčnih spon ter razvija naravnim potom kot živo, zdravo telo ob svežem zraku probujajoče se narodeve

samozvesti, ki teži po ravnopravnosti, pravičnosti in kršč.-socialni preosnovi zastarelih naprav in navad. Življenjska sila habsburške države so njeni čili narodi, zagotovilo njene bodočnosti neomahljiva zvestoba in udanost do presvetlega vladarja ter mejnarodni odnošaji, ki silijo razne narode v Avstriji do vzajemnosti in tesne zveze.

In s tega stališča, z ozirom na ta dejstva moramo presojsati bolešno prikazen, vročinsko mrzlico, ki stresa in rahlja državno telo ter njegov umetni mehanizem. Nemci se še vedno ne zavedajo, da so bila l. 1805, 1848 in 1866, da živimo v samostojni avstrijski državi, ki je vsem narodom v zakonu zagotovila popolno ravnopravnost. Nemška obstrukcija je torej bila izbruh sebične oholosti, ki še vedno hoče hergemonijo, narode prve in druge vrste, gospodo in tlačane.

Minilo je že štirideset let, odkar imamo v cesarskem patentu zagotovljene državljanske pravice, toda Nemci si prisvajajo patent za privilegije. In ko je grof Badeni z jezikovno naredbo hotel Čehom v dejanju dovoliti to, kar jim ustava v načelu priznava, so Nemci po časopisu in na shodih vzbudili vso svojo armado ter v parlamentu vpriporili gonjo proti ustavi in državi, ki je vžgana in vklesana v zgodovino. Ali ni naravno, da so se Čehi z elementarno silo uprli birokraciji, ki je 17. okt. 1899 kazalo časa potisniti nazaj?

Bila je to reakcija, odpor proti predsodkom in privilegijem, ki so že davno zastareli. Mi načeloma obsojamo vsako obstrukcijo kot parlamentarno anarhijo, a češka obstrukcija koncem l. 1899 je bila silobran, odmev užaljenega naroda.

Večkrat pa so razmere močnejše, nego človeška volja, državni oziri merodajnejši, nego istodobne strankarske koristi. In tedaj je treba stranki previdnosti, oprezne taktike. V politiki so kompromisi večkrat neizogibni, ker z glavo je nemogoče skozi zid. In to so uvideli Mladočehi. Vreme se sicer jasni, toda Slovani imamo v Avstriji še dolgo, trnjevo pot ob viharjih in nalih do cvetočega maja. Le potrpežljiva vztrajnost privede do raja. Čehi niso orožja zakopali v zemljo, le odložili so je za nujnejšo potrebo, da sklenejo premirje, da vseh mostov ne poderó za sabo.

To so bili dolžni sebi, svojim prejšnjim zaveznikom in državi. Taktika zahteva, da se po vročem boju v defenzivi zberó čete za novo ofenzivo ob ugodni priliki. Zato smo hvaležni Čehom, da so se otrsli slepega radikalizma in stopili na realna tla. Fresl, Rataj in tovariši pa naj se učé, da z metlami ne bodo zvezd klatili z neba.

Zbornica je pričela resno delati. Solnce prodira temne oblake in zmrla zemlja se taja. Toda sušec ima rep zavrt, pravi narodna pesem. Politični Falbi nam napovedujejo še mnogo dežja in snega pred spomladjo. Da bi se jim pike naredile na jeziki in žulji na prstih!

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. marca.

Naš cesar v Monakovem.

Naš cesar se poda 13. t. m. v Monakovo k slavnostim v proslavo 80-letnice bavarskega princaregenta. Slavnosti so se pričele v soboto. Nemški cesar se je hotel o tej priliki sniti z našim cesarjem; sedaj je pa pisal, da je vsled dobljene rane zadržan.

Klofač ruje.

Danes bode v državnem zboru zopet tajna seja. Klofač je uložil interpelacijo, ki obliko in vsebino prestolnega govora z najostrejšimi besedami kritikuje. Predsedstvo namerava to interpelacijo pustiti prebrati danes v tajni seji. V tajni seji bode zopet prišla na razgovor cenzurna pravica predsednikova.

Deveturni delavnik.

Avstrijska vlada je torej res predložila državnemu zboru načrt za deveturni delavnik v premogokopih. V predlogu je zopet govor o »izjemah«. Po vladnem mnenju naj bi torej imeli v premogokopih deveturni delavnik, ki lahko traja tudi — par ur več. Hvala lepa za tak deveturni delavnik na papirju!

Gibanje v Macedoniji.

Turška vlada je ob macedonskem gibanju vedno bolj nervozna. Sedaj je prepovedala macedonskim delavcem prehod čez mejo v Bolgarijo, kjer so se vsako leto preživljali z zidarskim, mizarskim in drugim delom. Sto in sto macedonskih delavcev čaka sedaj v Solunu v bedi in obupu, povrh so pa še v nevarnosti, da se jih kot »revolucionarje« ne vrže v ječo. Pričakujejo se še nadaljnje stroge odredbe turške vlade, tembolj ker se je naznanilo, da je macedonski centralni revolucionarni odbor imel včeraj sejo, v kateri je določil, da se skliče 31. t. m. v Zofijo sestanek delegatov posameznih odborov.

Rusija in Kitajska.

Odgovori vlasti o pogodbi mej Rusijo in Kitajsko so došli. Vlasti so soglasno svetovale Kitajski, naj s podpisom še počaka. Kitajci so sklenili, da bodo odgovor Rusiji dali še le v 14 dneh. V Massampo na Korei je prišlo 600 Rusov z 10 topovi. »New-York Herald« javlja, da je Angleška pozvala ameriške zvezne države, naj združene z njo prisilijo Rusijo, Mandžurijo dati Kitajski nazaj. Z mnogih strani se oporeka tej vesti. Ruski poslanik grof Cassini izjavlja, da stališče Rusije je isto, kakoršno je bilo 25. avgusta pr. l., ko je izjavil, da bode Rusija takoj odpoklicala svoje čete, ko bode red v Mandžuriji zagotovljen in bodo dani pogoji, da je varnost železnice zagotovljena. Vsa proga mandžurske železnice se otvori meseca maja.

Mir v Južni Afriki?

Politični svet dvomi, da bi bilo mnogo resnice na vesti, da sta Botha in Kitchener sredi mirovnih pogajanj. Krügerja Botha o sestankih s Kitchenerjem ni obvestil vendar vesti o teh sestankih ne potihnejo. Sedaj se poroča, da je 27. februarja na sestanku Botha se pri Kitchenerju informiral o pogojih, pod katerimi naj bi Buri odložili orožje. Kitchener je po poročilu »Daily Chronicle« odgovoril, da se bode dala vsem, ki se udajo ali so vjeti, popolna amnestija; izvzeti so le kapski Holandci, ki so kot angleški podaniki podpirali Bure. Izključena od amnestije sta tudi Dewet in Stejn. Kitchener je obljubil, da bode angleška vlada razdrte farme zopet sezidala in jih dala prejšnjim lastnikom — ako niso le-ti naredili kakega izdajškega čina. Premirje je bilo po tem pogovoru podaljšano in in Botha je sporočil svojim častnikom pogovor s Kitchenerjem. Velika večina častnikov se strinja s pogoji (?), ni se pa strinjal Dewet, ki je izjavil, da maščevanje zahteva vojno. Kar bode mogel še škoditi Angležem, storil bo. Poročilo pravi, da se bode Bothov oddelek skoro gotovo danes udal generalu Frenchu (?). Krüger pravi, da je mir mogoč le, ako Angleška pripozna Burom neodvisnost in da tudi, ako bi Botha sklepal kak mir, pogoji, katere podpiše Botha, Bure ne vežejo. Krügerjevo mnenje je, da bi se Botha, ako se bo udal, udal le z 20 do 100 svojimi privrženci. Botha, pravi Krüger, ni mož, kakor Dewet, ampak želi redno vojsko z velikim štabom imeti okolu sebe. Mogoče je, da narava, kakoršna je njegova, ne more prenašati dolgo sedanjih težavnih razmer. A jedno je gotovo: Predno bode Botha poveljništvo odložil in se s svojo osebo podal Angležem, bode prej armado, katero je vodil, spravil v varnost in jo izročil drugim rokam. Položaj na bojišču se s tem ne bo nič spremenil. Tako Krüger. Dewet se je ločil od Stejna. Burski oddelek, ki je pri Lilidriftu prekoračil reko Oranje, ni bil Dewetov, ampak ga je skoro gotovo vodil Stejn. Tako je Dewet zopet potegnil za nos Angleže, ki so mislili, da je zapustil kapsko kolonijo. »Daily Mail« poroča, da je Dewet sedaj v bližini Petrusburga. Zasedujeta ga polkovnika Bethuen in Pilcher. Pri ponesrečenem napadu na Lichtenburg so Buri zgubili generala Celliersa, ki je padel v boju. V Mareisburgu, katerega so Buri zasedli, so ujeli mnogo svojih sovražnikov. Čudna je, po teh poročilih vest, da se dr. Leyds pogaja radi prepusta jednega dela Madagaskarja, na katerem bi se naselili oni Buri, ki nočejo nič slišati o spravi z Angleži. Iz Pretorije se poroča v London, da so mirovna dogajanja mej Botho in Kitchenerjem zadela na težave, ker Kitchener nikakor noče dovoliti, da se amnestija raz-

tegne tudi na ustaše, ki so se udale v kapski koloniji Dewetovemu in Stejnovemu vodstvu. Najnovejša vest se glasi: Mareisburg so zopet zasedli Angleži.

Menelik zopet v boju.

Neguš abesinski Menelik se zopet pripravlja na boj, pri katerem mu bodo pomagale angleške čete. Boj se bode vršil proti Mulahu v severni Somali dežele. Dva angleška častnika sta se podala iz Londona v Adisabeba, kjer bodeta abesinskim poveljnikom stala ob strani s svojim svetom. Abesinske čete bodo pričele operacije iz Adisabeba, angleške pa iz Berbera. Poroča se, da bode kralj Menelik operiral z 20.000 možmi zvestih mu ostalih Somalskih čet.

Boji na Arabskem.

«Times of India» javlja, da je šejk iz Kuwejt, ko je odbil napad Ibn Rašida na Kuwejt, preganjal Rašidove čete v centralno Arabijo, zasedel Nedžd ter Rašida odstavil. Rašid zahteva turško pomoč in grozi, ako ne dobi te pomoči, da bode s svojimi četami nadlegoval karavane, potujoče v Meko.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. marca.

Osebnosti. Višji geometer I. razreda g. Iv. Ružička je iz Postojne prestavljen v Ljubljano. Poverjeno mu je vodstvo tukajšnjega c. kr. katastr. mapnega arhiva. Eleva gg. Jakob Berne in Franc Vydra sta imenovana geometroma II. razreda in sicer prvi za metliški, drugi pa za mokronoški okraj. Iz Mokronoga v Postojno je prestavljen elev Alfonz Vitez Gspan.

Umirovljenje goriškega deželnega šolskega nadzornika. Razni listi so poročali, da namerava goriški dežel. šol. nadzornik g. Klodič stopiti v pokoj. Vest se je izkazala samo kot želja nekaterikov. Poroča se sedaj, da g. Klodič nikakor ne misli stopiti v pokoj.

Javno predavanje. K predavanju dr. Kreka prihodnjo sredo ob pol 8 uri zvečer uljudno vabi vse člane in prijatelje »Slov. kršč. soc. zveza.«

V Mariboru bode jutri 12. t. m. pred. g. dr. Ivan Križanič, doslej kanonik senjor, infulovanim stolnim dekanom vmeščen. Čestitamo prav iz srca!

Še nekaj z občnega zbora »Centralne posojilnice« v Gorici. Na občnem zboru »Centralne posojilnice« v Gorici so bili vsprejeti naslednji predlogi: 1. Kmečke posojilnice naj navajajo ljudstvo k varčnosti, 2. naj odsvetujejo kmetom zadolževanje, ako ni res skrajna sila, 3. naj dajajo posojila le na osebnem kreditu s prisilnim odplačevanjem v 3—5 letih, posojila na knjižno naj prepustijo »Centralni posojilnici«, 4. naj vsako leto natanko pregledajo knjigo dolžnikov in naj vsako posojilo presodijo, je li vedno še varno, 5. Glede revizije naj se »Centralna posojilnica« dogovori z »Gospodarsko zvezo v Ljubljani.« S tem je bilo zborovanje končano.

Gospodarska organizacija v Istri. Vrli »Pučki prijatelj«, ki izhaja v Krku, priporoča, naj se prihodnje poletje vrši gospodarski sestanek istrskih rodoljubov, na katerem naj bi se razpravljalo v gospodarski organizaciji istrskih Slovanov. Sestanek naj bi se vršil v Liburniji. Pričakujemo, da bode sestanek »Edinost« priporočila. Bog daj prepotrebne sestanke vspehi!

II. redni koncert »Glasbene Matice« v soboto je privabil izredno mnogo občinstva. Zdelo se je, da so hoteli Ljubljancanji popraviti harfinistinji Klički, kakor so zakrivila koloraturki Strozzijevi. Njeno igranje na harfi je res krasno. Ta užitek je sicer izreden in nenavaden, ker moderna glasba ne rabi mnogo harfe, a g. Klička-Nebraska je pokazala, da je harfa koncertni instrument, s katerim se dajo doseči brillantni uspehi. Harfa je dobila v soboto mesto tudi v velikem orkestru, koder se je prav dobro izkazala. G. Tit Olozevski je pel dve novi pesmi, zloženi od dr. Gajmira Kreka v novi secesijonistični obliki ob spremljevanju g. Prochazke, proti katerima je pač velik kontrast pokazal Zajčev »Dolazak Hrvata« s svojimi krepkimi, skoro presilnimi odstavki. Jako dober utis je naredil Lajovičev »Adagio«, — plemenita skladba za

veliki orkester. Znana krasna zbor Wagnerjeva »Presrečen sem« iz Tannhäuserja za moški zbor in »Pozdrav vesel dvorani« za mešan zbor z orkestrom so dobro izvežbani pevci in pevke proizvedli k sklepu z velikim vspehom.

»Dalmatinski skup.« Iz Trsta se nam piše: Včeraj se je v tržaški čitalnici konstituiralo novo velevažno društvo. »Dalmatinski skup«, čegar pravila je vlada potrdila, sicer je nepolitično društvo; namen mu je le: zabava in podpora. Vsekako pa postane to društvo sčasoma tudi velikega političnega pomena, ker bo združevalo v prvi vrsti dalmatinske Hrvate in Srbe, v drugi vrsti pa tudi ostale Slovence. Zlasti dalmatinskih Hrvatov in Srbov je v Trstu mnogo, a dosedaj so bili raztrešeni ter se drug drugega niti niso poznali. To se sedaj spremeni. Na tak način zainteresirajo se za naše skupne narodne težnje tudi sloji, ki se do zadnjih volitev skoro nikakor niso udeleževali javnega življenja. To utegne imeti najlepših posledic tudi na političnem polju. Prvi odbor »dalm. skup« je sestavljen tako le: Predsednik: Ante vitez Vuković; odborniki: Andro Sirovič, kapitan Stjepan Dabinić, kap. Simo Milinović, Petar Lorinč, kap. Petar Ivelić, prof. Čubretović, Ante Bogdanović in dr. Drago Lukež; namestniki odbornikov: Roko Maroevič, Filip Ivanišević in Josip Marinković; pregledovalci računov: Pavo Tripković, kap. Mato Kosorić in Ugo pl. Strupi. Kakor vidite, sama dobra imena! Novemu odboru se je naložilo, poskrbeti za stanovanje in razmišljavati ter predlagati o nametu ga. Aničića, da se društvo postavi na širšo podlago ter se mu da ime »jugoslovanske zadruge.« Novemu društvu je pristopilo že nad 100 rednih članov. »Dalmatinski skup« ta vidni sad slovenske vzajemnosti v Trstu odkrito pozdravljamo!

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča. V soboto je bil pred ljubljanskimi porotniki oporoščen posestnikov sin Franc Kobal iz Podkraja na Vipanskem. Kobal je kakor ga dolži obtožba v prepiru v gostilni kmečkega fanta Štefana Rupnika 19. avgusta pr. l. z posodo za žveplenke tako udaril po plavi, da je Rupnik 7. septembra umrl. — V soboto se je imela vršiti proti odgovornemu uradniku našega lista porotna razprava o obtožbi g. Josipa Cilenškega, sollicitatorja v Kozjem, zaradi razžaljenja časti. Ta se je namreč po dveh dopisih iz Kozjega, priobčenih tekom volivne borbe, čutil razžaljenega, češ, da se mu je po krivici očitalo brezverstvo. Ker je pa na drugi strani tudi g. dr. Jankovič pred porotnim sodiščem v Celju tožil g. Cilenška radi razžaljenja časti, gg. župniki Marko Tomažič iz Pilštajna, Josip Mašiček iz Brežic, Anton Ribar iz Št. Vida na Planini in Janez Prešern iz Koprivnice pa g. dra Pikla, odvetnika v Kozjem, tudi radi razžaljenja časti, so se vse te zadeve, poravnale tako, da so vsi tožitelji od svojih tožb odstopili. Glasom poravnave ima naš list v soboto prinesiti dogovorjeno izjavo glede g. Cilenškega, celjska »Domovina« pa častno izjavo glede g. dra Jankoviča. Naš list plača tudi 200 K za Prešernov spomenik ter 50 K za kozjanske ubožce in nosi pravdne stroške.

Afera Faleschini. K aretovanju Faleschinijevega knjigovodje pristavljamo, da Josip Sever ni bil učitelj v Dobu, pač pa je bil na Robu pomožni učitelj ter bil ondi nastavljen proti volji učiteljskega obmanjkanju drugih prosilcev. Sever je bil zelo vnet opazovatelj prirode ter je neke vrste hrošč imenovan po njemu: Anophthalmos Severi. Našel ga je v Nanoški jami.

Hudo bolezen na očeh je dobil slovenski vseučiliščnik g. Anton Vales ter bo moral za dolgo časa popustiti učenje. »Gorica« pravi: »Milo bo zanj vsem znanem, ki so stavili vanj veliko upanje.

Tat v cerkvi. V nedeljo proti večeru je prišel uzmovič v farno cerkev na Ježici. Izpraznil je nabiralnico pri vel. altariju, kjer je morda dobil 4—5 kron. Pri nabiralnici stranskega altarija ga je ostrasila oseba, ktera je slučajno prišla v cerkev molit. Tudi pri stranskem altariju si je nekoliko prisvojil. Posortoraj! Dotični tat je star 20—30 let, čedno oblečen, krepak, gotovo že vajen tega posla. Svetuje se, nabiralnice večkrat izprazniti in paziti na vsakovrstne postopače, katerih v ljubljanski okolici ne manjka.

Iz Trsta se nam poroča: Včerajšnji ljudski shod, ki ga je sklicalo polit. društvo »Edinost« v televadnico tržaškega Sokola, se je vršil o pišli udeležbi. Po običajnem pozdravu predsednika prof. M. Mandiča je dr. Otokar Rybač poročal o ljudskem štetju. V dolgem in temeljitem govoru je dokazal, kaka nesmisel je štetje ljudstva po občevalnem jeziku, in kako potrebna je sprememba zakona o ljudskem štetju v smislu, da se bo štel po narodnosti ali po materinskem jeziku.

Govornik je osvetlil gorostasnosti, ki so jih o tej priliki počenjali magistratovi organi, ter predlagal resolucijo, glasom katere shod protestira proti načinu, kako se je v Trstu vršilo ljudsko štetje, ter poziva vlado, da izpolni svojo obljubo, katero jo dala neki naši deputaciji, da uvede o ljudskem štetju tržaškega magistrata preiskavo ter eventualno v smislu § 28. in 30. zakona o ljudskem štetju na stroške krivcev izvrši novo štetje.

Ta resolucija se je na predlog profesorja Mandiča raztegnila tudi na Istro, kjer so se dogajale podobne nezakonitosti, kakor v Trstu. Zborovalci so resolucijo soglasno sprejeli.

Profesor Mandič je nadalje predlagal, naj ljudski shod naprosi potom političnega društva »Edinost« slovanske novinarje, ki bodo aprila meseca zborovali v Dubrovniku, da se vsi zavzamejo za to, da se zakon o ljudskem štetju spremeni v smislu, da se ne bo več štel po občevalnem jeziku, nego po narodnosti. Tudi ta resolucija je bila navdušeno sprejeta.

Dr. Edvard Slavik je temeljito razlagal krivice starega zakona o domovinski pravici (iz leta 1863) in prednosti novega (iz leta 1896), ki je z letošnjim letom stopil v veljavo. Natančno je razložil, kdo ima po novem zakonu pravico, prositi za domovinsko pravico, kakih listin mu v to treba in kakšna mora biti prošnja. Naznanil je tudi, da politično društvo »Edinost« nastavi posebnega uradnika, ki bo sestavljal take prošnje ter dajal potrebna pojasnila.

Po izvršenem dnevnem redu je predsednik zaključil zborovanje.

V ulici Coroneo je za časa shoda patroliralo nešteto redarjev — pač brez potrebe.

Ljubljanske novice. Židovska je za pri »Slonu«. Kakor znano, je kavarna pri »Slonu« shajališče židov, ki prihajajo v Ljubljano. Včeraj je bilo okoli 50 čifutov pri »Slonu«. Jeden čifut je zahteval od markerja židovski »Wiener Tagblatt«, a marker mu je dal v roke antisemitski »Deutsches Volksblatt« v dveh eksemplarih. Žid je kričal: »Haben Sie noch welche Nummer dieses Blattes?« Marker mu je hitro prinesel celo skladovalnico »Deutsches Volksblatt«. Židje so vzdignili strašen hrup in končno so dosegli, da bode kavarnarica menda odpustila ubogega markerja, ki ne ve, da židovski želodci ne morejo prenesti antisemitskega časopisja. — Ukral je nekdo gospodu Rojcu iz stanovanja telovnik in hlače. Magdaleni Juhant, dekli v Križanških ulicah št. 6, je bila ukradena zimska ruta. — Po frančiškanskih stopnjicah je včeraj padel nek Završek. Poškodoval se je na glavi. — Aretovan je bil na frančiškanskem mostu brezdelni Kamnikar. Hotel je dobiti prosto stanovanje. Policaj mu je to njegovo željo izpolnil. — Stepla sta se danes po noči slikar Adolf Perko in brivski pomočnik Alojzij Mohar. Pila sta skupaj, ko jima je pa zmanjkalo denarja zahteval je na sv. Jakoba trgu Mohar naj Perko zastavi svojo suknjo, kar pa leta ni hotel stniti. Mohar ga je zato po glavi nabil. Perko je počakal Moharja pred stanovanjem v Florijanskih ulicah ter ga udaril. Stražnik Križnar je oba odpeljal na magistrat. — Nemško gledališče je dal dežel. odbor v najem za prihodnjo sezono zopet g. Woltu. — Ne z gode. Z vrelim svincem poparil se je včeraj dopoldne Martin Žabkar, točaj pri gostilničarju g. Ederju v kazini. Zamasiti je namreč hotel neko puščajočo posodo, a pri tem si je z vrelim svincem poparil obraz. Tudi več radovednežem, ki so coprnijo Žabkarja opazovali, pokvaril je vrel svinec obleke. — Kolo je šlo v soboto popoldne čez levo nogo V. Trečtovemu delavcu Janezu Škrjancu iz Šiške

in mu isto, ker je bil voz težko naložen, močno poškodovalo.

Krava v drugem nadstropju. Iz Trsta se poroča: Neka krava, katero so vodili v klavnico, strgala se je iz rok moža, ki jo je vodil, ter je po stopnicah neke hiše pri sv. Jakobu zbežala v drugo nadstropje, kjer je povzročila precejšnjo škodo. V drugem nadstropju je bilo pred vrati stanovanja nekaj otrok, in lahko bi se bila zgodila velika nesreča, da jih ni mati hitro spravila v kuhinjo in zaprla vrata. Po velikem trudu se je posrečilo dvema možema, spraviti besno kravo zopet na cesto.

* * *

Sto zibelk je naročila italijanska kraljica Helena, ki pričakuje vselega dogodka. Zibelke z krasno opravo bo darovala 100 laškim materam, ki bodo isti dan povile, kakor ona.

Plavajočo razstavo aranžuje v Washingtonu načelnik statističnega urada Austina. Razstava najodličnejših ameriških izdelkov bode razvrščena na mnogih transportnih ladijah ter bode tako plula z ladjami okolu sveta in v vse večje luke. »Ves svet ne more priti k razstavi, a mi običemo lahko z razstavo ves svet«, pravi gospod Austin.

Posebne vrste poroka je bila nedavno v vasi Grahovice ob rusko poljski meji. Ženin Marel Vojczak, 83letni starec, je peljal k altarju 18letno hčer svojega uslužbenca. Starec ima 11 otrok, 63 unukov, 38 prapradnikov, 21 prapradnikov in 4 prapradnikov.

Svatbe v ječi. Nedavno se je poročilo v Odesi v ječi pet kaznjencev, ki so izgnani v Sibirijo. Z njimi gredo prostovoljno neveste v Sibirijo.

Röntgenovi žarki v poštni službi. V Buenos-Ayresu so opazili poštni uradniki, da prihajajo iz Evrope v Ameriko v vrednostnih pisemih stvari, katere so podvržene carini. Amerikanski poštni uradniki ne smejo odpreti takih pisem, če se jim tudi zde sumljiva, in tako se vtihotapi marsikatera stvar. Slednjič so pa prišli na misel, da bi se dala taka pisma preiskovati z Röntgenovimi žarki, in dosegli so sijajen uspeh: V enem tednu so dognali, da je prišlo v Buenos-Ayres na tak tihotapski način za 20.000 dolarjev carini podvrženih stvari.

Portugalski kralj don Carlos je velik prijatelj ptic. Njegov ponos je v tem, da ima vsaj edno ptico od vsake vrste, kar jih je na svetu. Učenjaki celega sveta mu pomagajo polniti kletke in omare.

Perzijski šah rad riše karikature. Stene njegovih zasebnih sob so prevlečene zato z gladkim papirjem, in kadar mu pride kaj na misel, pa nariše na steno. Tako si alika sam svoje sobe, a s samimi karikaturami. Kadar je stena že preveč pomazana, prevleče se z novim papirjem.

Nesreča s telefonskimi žicami. V Liverpoolu se je zgodila velika nesreča s telefonskimi žicami, katere žrtve je postalo mnogo ljudi. Ko je zapadel tam velik sneg, je njegova teža na več mestih pretrgala telefonične žice. Te so padle dol in se zvezale z žicami električnega tramvaja. Ta zveza jih je napolnila z močnim električnim tokom, in postale so jako nevarne za ljudi, ki so hodili po ulicah. Največja nesreča se je zgodila v ulici London Road, kjer se je naenkrat dvanajst oseb zapelo v te žice. Kdor se je dotaknil žice, dobil je močen električen udarec. Iskre, ki so švigale iz žic, so palile ljudem obleko. Konj, ki je stopil na žico, se je zvrnil in ni več vstal. Tako je padla nesvestna na tla tudi neka gospa. Redar, ki jo je hotel vzdigniti, je dobil tudi udarec in se je takoj zvrnil v sneg. Slednjič so avizirali tramvajsko centralo, ki je ustavila elektriko, da so mogli razmotati žice.

Požar v Galvestonu. Poročali smo o požaru v ameriškem mestu Galvestonu, pri katerem se je ponesrečilo 3200 ljudi ter bilo 4000 hiš žrtev plamena. Katastrofa je bila toliko, da je guverner svetoval prebivalcem, preseliti se v druge kraje, ker je Galveston že trikrat zadela jednaka nezgoda. Toda Amerikanci so pogumni. Po velikanski nesreči prebivalci Galvestona niso popolnoma obupali, in danes po preteku pol leta stoji postavljenih že 1100 ponosnih poslopij. Prekrasno so regulirane ceste.

Najbolj gizdavi narod na svetu.
Neki francoski potnik je našel na zapadni obali afriški pleme, ki se po njegovi sodbi najbolj gizda. To so Pahoniani, bojevit narod, ki z veliko skrbjo lepša svoje telo, osobito s tetoviranjem kože. Nobena bolečina jim ni prehuda, da se le koža sveti v lepih barvah. Lase si pa češejo v najčudnejših oblikah.
60.000 kron znaša glavni dobiček »Invalidendank« loterije, ki se po odtegnenih 20 odstotkih izplačajo v gotovini. Opozarjamo, da je žrebanje nepreklicno 23. marca 1901.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 11. marca. Listi prinašajo vest, da kneginja Hohenburg, soproga prestolonaslednikova, pričakuje radosten obiteljski dogodek.

Zader, 11. marca. Pri treh dopolnilnih deželnozborskih volitvah, ki so končane s preteklim tednom, so zgubili Srbi 3 mandate, katere so si priborili Hrvati.

Belgrad, 11. marca. Po vseh srbskih mestih, ki leže ob Dunavu, so osnovani tajni odbori, ki imajo nalog, pripraviti revolucijo na korist Karagjorgjeviču. Čuje se, da to gibanje podpira z denarjem jedna velelast in da tudi sedanji srbski vladi ta pokret ni neznan.

Rim, 11. marca. Mej vatikanom in Rusijo je doseženo popolno sporazumenje glede izpolnjenja izpraznjenih škofovskih stolic v Rusiji. Vatikan je pristal na kandidate, katere je predložila ruska vlada.

Rim, 11. marca. V laški zbornici bode prišla na vrsto proti Hrvatoma naperjena interpelacija o položaju Italijanov v Dalmaciji.

Kiel, 11. marca. Princ Henrik je odpotoval k svojemu bratu cesarju Viljemu.

Pariz, 11. marca. Pri volitvi predsednika municipija je dobil nacionalni profesor Dausset 42 glasov. Socijalni demokrati so s svojim kandidatom Labusguiere ostali z 32 glasovi v manjšini.

Madrid, 11. marca. Vlada je vsej deželi zopet dala ustavne pravice.

Carigrad, 11. marca. Ruski poslanik Sinoviev je imel pri sultanu avdijenco, v kateri se je sultan zahvalil Rusiji za nje nastop napram agitaciji macedonskega komiteja ter je izrazil svoje zadoščenje na sklepu vlasti, da se na Kreti ohrani status quo.

London, 11. marca. Vojni urad javlja, da odpotuje še pred koncem tekočega meseca v Južno Afriko 15.000 vojakov.

London, 11. marca. Iz Paotingfu se javlja, da so se zopet pričeli bokerski nemiri. V prvi vrsti širijo nemire budhistični svečniki.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dn	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
9.	zveč.	738,0	1,8	sr. szah	oblač.	
10.	7. jut.	739,4	1,3	sr. svzh.	oblačno	3,0
	2. popol.	738,6	4,2	sl. sever	sneg	
10.	9. zveč.	737,0	2,0	sr. sever	oblač.	
11.	7. jut.	739,8	2,3	sl. jug	megla	6,8
	2. popol.	729,6	3,5	sl. szah	dež	

Srednja temperatura sobote 2,4°, norm.: 2,5°
Srednja temperatura nedelje 1,5°, normale: 2,7°.

Umrli so:
8. marca. Franc Watzl, krojač, 75 let, Čevljarske ulice 1, ostarelost.
9. marca. Albert Löwenstein, voj. računski svetnik v pok., 74 let, Jurčičev trg 2, ostarelost.
V bolnišnici:
7. marca. Franciška Samatorčan, delavca hči, 7 mesecev, jetika.

Desetero Velikonočnih Pesmi
in 258 4-1
„Regina coeli“

za mešan zbor zložil Ign. Hladnik, op. 43.

↔ Cena 1 krona. ↔

Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in pri skladatelju v Novem mestu.

Predivo
kakor tudi vse druge
deželne pridelke

kupi najdražje
Anton Kolenc,
trgovec v Celju, Narodni dom.
Kdor ima veliko prediva, naj naznani zadnjo ceno in množino. 754 9-1

Hiša v Kamniku
na prodaj.

Enonadstropna hiša z velikim vrtom, v kateri je bila mnogo let slavnoznana gostilna „Fischer“ se prodá pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji.
Ponudbe c. kr. poštenu oficialu gosp. P. Gilly-ju v Ljubljani. 260 3-1

Na prodaj je 240 3-2
čevljarska delavnica
v Vipavi.

Radi smrti moževe prodam čevljarsko delavnico, katera je v najboljem stanju in z vsem najpotrebnejšim novim orodjem ter z dvema strojema oskrbljena.
Pogoji so jako ugodni. Več se poizve pri vdovi
Ivani Kavšek
številka 103 v Vipavi.

Dobro ohranjena
garnitura,
obstoječa iz zofe in štirih fotelov, se prodá po nizki ceni. — Kje — pové upravništvo „Slovenca“. 249 3-2

Najlepši stranski zaslužek
(200 do 300 kron na mesec)

se pridobi s prodajanjem postavno dopuščenih srečk na mesečne obroke med prijatelji in znanci. Več pové 188 6-3
banka Kronfeld & Co. v Zagrebu.

Duhovski poslovnik,
ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrazci in stvarnim kazalom. — Sestavi Martin Poč. — Drugi, popravljeni tatis.
Brožiran izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v polsagrinu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Dunajska borza.

Dne 8. marca.

Skupni državni dolg v notab.	98,70
Skupni državni dolg v srebru.	98,65
Avstrijska zlata renta 4%.	118,25
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron.	98,80
Ogerska zlata renta 4%.	118,20
Ogerska kronska renta 4%, 200.	93,60
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1676,--
Kreditne delnice, 160 gld.	691,25
London vista	240,30
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117,40

Dne 8. marca.

20 mark	23,49
20 frankov (napoleonor)	19,09
Italijanski bankovci	90,50
C. kr. cekini	11,32
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	184,--
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	170,25
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	207,50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron.	95,80
Tisine srečke 4%, 100 gld.	149,--
Dunavske vravnave srečke 5%	261,--

Oklic. 251 3-1
Prostovoljno se prodajajo k **graičini Kleviše pri Polšniku** spadajoča poslopja in zemljišča, ležeča ob vozni cesti od postaje Sava proti Polšniku na solnčni strani v zatišju.
Njive, travniki, vrti, vinogradi in pašniki merijo blizo 80 oral, gozdovje okoli 120 oral. Graščina s 6 prostornimi sobami v I. nadstropju itd. ter gospodarska poslopja so v najboljšem stanju.
Prodaja se skupno ali pa na dele — po dogovoru
Skupna vrednost znaša 15.000 gld.
Natančnejša pojasnila daje
dr. Janko Jamšek,
advokat v Litiji.

Spretnega, inteligentnega 257 3-1
akviziterja
za zavarovanje življenja **takoj sprejme** proti gotovi plači, dijetami ali proviziji jedna prvih avstrijskih zavarovalnih družb.
Ponudbe upravništvu „Slovenca“.

Šivalne stroje
priznано najboljšega izdelka za družine in obrtnike
priporočá 888 25-23
tovarniška zaloga šivalnih strojev
Ivan Jax v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Predzadnji teden! **Glavni dobiček 60.000 kron**
v gotovini po odbitku 20 %.
„Invalidendank“-srečke à 1 krono 122 13-8
priporočá **J. C. MAYER** v Ljubljani.

Največja zavarovalna družba za življenje
je
„The Mutual“
v New-Jorku.
Ustanovljena 1842. Z nasprotnim zavarovanjem.
Skupno premoženje dne 1. januarja 1900:
K 1489⁶/₁₀ milijonov.
Čisti dobiček v prid zavarovancev leta 1899:
K 38,158.423. 235 10-4
Jamstvena glavniica za zavarovalne pogodbe v Avstriji sklenjena je shranjena pri c. kr. ministerskem plačilnem uradu na Dunaji.
Glavno zastopstvo za Kranjsko:
BRATA POLLAK v Ljubljani.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kufarčina izvršitev naročil na borzi.
Menjarnična delniška družba „MERCUR“ l. Wellzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.
Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarh, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestal sveti za dosuge kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.